

III

(Valmistavat säädökset)

EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEA

525. TÄYSISTUNTO 26. JA 27. HUHTIKUUTA 2017

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheesta ”Ehdotus neuvoston asetukseksi biopohjaisten teollisuudenalojen yhteisyrityksen perustamisesta 6 päivänä toukokuuta 2014 annetun neuvoston asetuksen (EU) N:o 560/2014 muuttamisesta”

(COM(2017) 68 final – 2017/0024 (NLE))

(2017/C 246/03)

Yleisesittelijä: **Mihai MANOLIU**

Lausuntopyyntö	neuvosto, 21.3.2017
Oikeusperusta	Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 187 ja 188 artikla
Vastaava erityisjaosto	”yhtenäismarkkinat, tuotanto ja kulutus”
Työvaliokunnan päätös	28.3.2017
Hyväksyminen täysistunnossa	27.4.2017
Täysistunnon nro	525
Äänestystulos	160/0/4
(puolesta / vastaan / pidättyi äänestämästä)	

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 ETSK katsoo, että tarkasteltavana olevalla asetuksen muuttamista koskevalla ehdotuksella pyritään parantamaan neuvoston asetuksen säännöksiä ja linjaamaan ne sellaisiksi, että ne edistävät paremmin biopohjaisten teollisuudenalojen yhteisyrityksen (BBI-yhteisyritys) tavoitteita. Ehdotus on asetettujen tavoitteiden ja nykyisten toimintapolitiikkojen mukainen.

1.2 ETSK:n näkemyksen mukaan BBI-yhteisyrityksen avulla pyritään luomaan yhteisvaikutuksia esimerkiksi koheesiopolitiikkaan, koulutukseen, ympäristöasioihin, pk-yrityksiin, kilpailukykyyn ja maaseudun kehittämispolitiikkaan liittyvien unionin muiden ohjelmien kanssa vahvistamalla alue- ja valtiotason tutkimus- ja innovointikykyä älykkään erikoistumisen strategioiden ja politiikkojen yhteydessä.

1.3 Euroopan komissio pitää jatkuvasti yhteyttä biopohjaisten teollisuudenalojen yhteenliittymään (BIC) muun muassa käsittelemällä kuulemisissa ja keskusteluissa BBI-yhteisyrityksen jäsenten rahoitusosuuden suorittamismenettelyä. Tarkasteltavana olevalla asetusmuutoksella ei ole muita vaikutuksia kuin se, jota alkuperäiseltä neuvoston asetukselta odotettiin. Kaavaillut muutokset ovat luonteeltaan puhtaasti teknisiä, minkä johdosta aloite ei edellytä vaikutustenarviointia.

1.4 ETSK suhtautuu myönteisesti siihen, että ehdotuksella pyritään keventämään BIC:lle aiheutuvaa hallinnollista raskautta siltä osin kuin on kyse sen toimimisesta välittäjänä **niiden BIC:n jäsenten, joilla on velvollisuus osallistua rahoitukseen, ja hankkeiden osallistujien** välillä. BIC vastaa kuitenkin jatkossakin viime kädessä jäsentensä suorittamien rahoitusosuuksien kokonaismäärän ilmoittamisesta.

1.5 ETSK kannattaa uudessa asetuksessa seuraaviin asioihin tehtäviä keskeisiä selvennyksiä:

- Rahoitusosuudet voidaan suorittaa kahdella tavalla: ne voidaan siirtää BIC:stä BBI-yhteisyritykselle (kuten ennenkin) ja/ tai suoraan BIC:n jäseneltä toiselle hankkeen edunsaajalle.
- Rahoitusosuuden suorittamiseen oikeutettujen osapuolten määrää lisätään (mukaan tulevat myös biopohjaisten teollisuudenalojen yhteenliittymään kuuluvat oikeussubjektit).
- Sitoutuminen kokonaisrahoitustavoitteeseen säilytetään.
- BIC:n jäsenille annetaan mahdollisuus ilmoittaa hanketasolla suorittamansa rahoitusosuudet.

2. Yleistä

2.1 ETSK mieltää biopohjaisen teollisuuden osaksi laajempaa biotalousalaa, jolla tarkoitetaan uusiutuvien biologisten luonnonvarojen tuottamista ja hyödyntämistä sekä niiden jalostamista biopohjaisiksi tuotteiksi, kuten elintarvikkeiksi, rehuksi tai bioenergiaksi. Kolme neljäsosaa EU:n viljelymaasta on tällaisessa käytössä, ja ala, jonka liikevaihto ylittää 2 000 miljardiin euroon, tarjoaa työpaikan 17–19 miljoonalle eurooppalaiselle. Biotalousosaamisen alalla toimivien yritysten liikevaihto on 57 miljardia euroa, ja ne työllistävät noin 305 000 henkeä (2009).

2.2 Biotalous voi edistää Euroopan kehitystä, tuottaa lisäarvoa sekä uusia varmoja ja ihmisarvoisia työpaikkoja, vähentää merkittävästi tuontiriippuvuutta, edistää parhaalla mahdollisella tavalla rajallisten mutta uusiutuvien biologisten luonnonvarojen järkevää käyttöä ja antaa mittavan panoksen maailmankaupan kehitykseen.

2.3 Eri tasoilla on usein havaittavissa kilpailua erilaisten teknologioiden ja biologisten luonnonvarojen käyttötarkoitusten välillä. Ongelmaa pahentaa näiden luonnonvarojen rajallinen saatavuus. Vaikka biotalous voi edistää merkittävästi hiilidioksidipäästöjen aiheuttaman kasvihuonevaikutuksen vähentämistavoitteen saavuttamista, joka olisi hyödyksi kansanterveydelle, nähtävissä on myös kasvihuonekaasupäästöjen lisääntymiseen liittyvä haittavaikutus, jonka merkitystä ympäristölle ei voida sivuuttaa.

2.4 Biotaloitusta koskeva EU:n toimintapoliittinen kehys koostuu useista tietyä alaa koskevista paloista: muiden muassa maatalous-, kalastus-, metsä-, ilmasto-, kiertotalous- ja tutkimusalan sääädöksistä ja politiikoista ⁽¹⁾.

2.5 Vuonna 2012 käynnistettiin kuitenkin kattava biotalousstrategia, jonka avulla on tarkoitus varmistaa jonkinlainen politiikan johdonmukaisuus. Tiettyä epäjohtamukaisuutta esiintyy silti edelleen. EU tarjoaa rahoitusta biotalousalan innovointitoimiin tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmasta "Horisontti 2020" ja useista muista rahoitusvälineistä. ETSK:n mielestä alan toimintalinjojen jatkuvuus ja johdonmukaisuus olisi taattava.

2.6 Useissa komission tiedonannoissa korostetaan, että on tärkeää perustaa **biopohjaisten teollisuudenalojen julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuus** teknologia-aloitteen muodossa ⁽²⁾.

2.7 Nyt ehdotetun asetusmuutoksen oikeusperustana on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 187 ja 188 artikla. Jäsenvaltiot eivät voi omin toimin muuttaa yhteisyritykseen sovellettavaa oikeudellista kehystä, vaan siihen tarvitaan EU:ta. Tarkasteltavana olevan ehdotuksen tavoitteena on mukauttaa neuvoston asetuksen säännöksiä siten, että BIC:n jäsenillä on käytännössä mahdollisuus täyttää velvollisuutensa suorittamalla rahoitusosuus. Ehdotus on suhteellisuusperiaatteen mukainen. Muutos oli pakko tehdä myös siitä syystä, että neuvoston asetusta ei voitu millään muotoa tulkita siten, että se sallisi rahoitusosuuden suorittamisen **hanketasolla**.

⁽¹⁾ YMP (yhteinen maatalouspolitiikka), EU:n metsästrategia, YKP (yhteinen kalastuspolitiikka), Eurooppa 2020 -strategia, kiertotaloutta koskeva EU:n toimintasuunnitelma, eurooppalaisen tutkimusalueen 50 verkostoa ja kolme yhteistä ohjelma-aloitetta.

⁽²⁾ COM(2012) 60 final: Innovointistrategia kestävästä kasvua varten: biotalousstrategia Euroopalle; COM(2014) 14 final: Kohti Euroopan teollista renessanssia; COM(2013) 494 final: Julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuudet Horisontti 2020 -puiteohjelmassa: tehokas keino innovointiin ja kasvuun Euroopassa; COM(2012) 79 final: Eurooppalainen innovaatiokumppanuus "Maatalouden tuottavuus ja kestävyys".

3. Erityistä

3.1 Euroopan komissio hyväksyi vuonna 2012 tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelmaan perustuvan biotalousstrategian, jonka avulla on tarkoitus varmistaa asiaan liittyvien eri toiminta-alojen ja tavoitteiden poliittinen johdonmukaisuus sekä jäsenvaltioiden että unionin tasolla. Nämä toimet olivat tarpeen biotalouteen suunnattavien julkisen rahoituksen ja yksityisten investointien lisäämiseksi. Samassa yhteydessä kehiteltiin osallistavia hallintomalleja. Strategialla luotiin pohja toimintaohjelmalle, johon sisältyy kaksitoista seuraavien kolmen keskeisen teeman ympärille rakentuvaa toimea:

- investoiminen tutkimukseen, innovaatioihin ja taitojen kehittämiseen
- politiikanalojen vuorovaikutuksen lisääminen ja sidosryhmien osallistuminen
- markkinoiden ja kilpailukyyn kannalta otollisten olosuhteiden luominen biotalouden alalla.

3.2 Toteutetuilla toimilla on pyritty edistämään biotalouden alan sidosryhmien osallistumista ja biotalouden observatorion perustamista. Ne ovat auttaneet luomaan uusia markkinoita mm. kestävyysperiaatteiden mukaisuutta koskevien normien määrittelyn avulla, ja näin on luotu tarvittava tietopohja alkutuotannon kestävästä tehostamisesta varten. Strategiaa on tarkoitus tarkastella uudelleen ja päivittää vuonna 2017.

3.3 Komission ehdotus sisältää teknisen muutoksen voimassa olevaan säädökseen eli biopohjaisten teollisuudenalojen yhteisyrityksen perustamisesta annettuun neuvoston asetukseen (EU) N:o 560/2014.

3.3.1 BBI-yhteisyrityksen tehtävänä on panna täytäntöön julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuus, jonka osakkaina ovat Euroopan unioni komission edustamana sekä BIC. Yhteisyrityksen päämääränä on toteuttaa biopohjaisten teollisuudenalojen yhteistä teknologia-aloitetta 31. joulukuuta 2024 saakka.

3.3.2 Koska BIC:llä on vaikeuksia suorittaa rahoitusosuutensa neuvoston voimassa olevan asetuksen mukaisesti, komissio ehdottaa sellaista muutosta, että rahoitusosuuksia voidaan suorittaa nykyisen, ohjelmason menettelyn lisäksi myös hanketasolla. Tällä ratkaisulla puututaan tilanteeseen tehokkaasti, ja se edesauttaa neuvoston asetuksen alkuperäisten tavoitteiden saavuttamista, kun BIC:n jäsenet voivat noudattaa alkuperäistä sitoumustaan. Ratkaisu on samanlainen kuin IMI 2 -yhteisyrityksen (toinen innovatiiviset lääkkeet -aloitetta toteuttava yhteisyritys) kohdalla sovellettava menettely, jossa muut osakkaat kuin unioni voivat maksaa rahoitusosuutensa joko ohjelmatasolla, kuten erityisrahastot ja hyväntekeväisyysjärjestöt yleensä tekevät, tai hanketasolla, kuten kaupalliset toimijat. Ehdotettu muutos ei kuulu REFIT-ohjelmaan.

3.4 BBI-yhteisyrityksen tavoitteena on panna täytäntöön julkisen ja yksityisen sektorin kumppanuus, jonka osapuolina ovat Euroopan unioni komission edustamana sekä neuvoston asetuksella (EU) N:o 560/2014 perustettu biopohjaisten teollisuudenalojen yhteenliittymä (BIC). Kumppanuuden avulla on tarkoitus toteuttaa biopohjaisten teollisuudenalojen yhteistä teknologia-aloitetta BBI-yhteisyrityksen yhtiöjärjestyksen mukaisesti 31. joulukuuta 2024 saakka.

3.5 Neuvoston asetuksen 3 artiklassa määritellään konkreettisesti yhteisyrityksen osapuolten rahoitusosuudet sekä jaettavat hallinto- ja toimintakustannukset, joiden lisäksi tulevat vielä suuruudeltaan määrittelemättömät luontoissuoritukset epäsuorien toimien ja täydentävien toimien toteuttamiseen. Perussäännön tulkinnan mukaan BIC:n rahoitusosuus on suoritettava BBI-yhteisyrityksen talousarvioon **ohjelmatasolla**. Muihin osakkaisiin kuin unioniin kuuluvien oikeussubjektien, jotka osallistuvat epäsuorien rahoitustoimien toteuttamiseen, olisi suoritettava rahoitusosuutensa tällaisiin epäsuoriin toimiin suoraan **hanketasolla**.

3.6 Monilla BIC:n jäsenillä on rahoitusosuuden suorittamismenettelyyn liittyviä vaikeuksia. Ne pitävät taloudellisesti kannattamattomana maksaa rahoitusosuutensa ohjelmatasolla, koska ne eivät saa siitä taattua etuutta esimerkiksi hankkeiden tuloksina ja niihin liittyvinä teollis- ja tekijänoikeuksina ja koska rahoitusosuuksien maksaminen ohjelmatasolla voisi johtaa siihen, että BIC:n jäsen maksaa osuutensa omille kilpailijoilleen. Vaihtoehtoiseksi järjestelyksi ehdotetaan sitä, että **rahoitusosuus voidaan suorittaa hanketasolla**, jolloin hankkeen tulokset hyödyttävät niitä osallistujia, jotka ovat rahoittaneet hanketta. Tällainen menettely ei loukkaa unionin etuja. Biopohjaisten teollisuudenalojen arvoketjuihin liittyvät edut on suotavaa turvata, myös pk-yritysten, tutkimus- ja teknologiakeskusten sekä korkeakoulujen osalta.

3.7 Muiden osakkaiden kuin unionin rahoitusosuuksien on täytettävä seuraavat vaatimukset:

- Rahoitusosuus suoritetaan ohjelmatasolla vain BBI-yhteisyrityksen tapauksessa.
- Yrityksen nykyinen malli riittää tehostamaan yhteistyötä erityisrahastojen ja hyväntekeväisyysjärjestöjen kanssa.
- BBI-yhteisyrityksen oikeudellista kehystä on muokattava yritysten kanssa tehtävän yhteistyön helpottamiseksi.

3.8 BIC:n jäsenet voivat tarkasteltavana olevan ehdotuksen mukaisesti jatkossakin suorittaa maksuosuutensa **ohjelmatasolla**. Lisäksi niillä on vastaisuudessa mahdollisuus siirtää rahoitusosuus suoraan **hankkeen** toiselle osallistujalle noudattaen yhdessä sovittuja sääntöjä (konsortiosopimus) ja sovellettavaa lainsäädäntöä (rahoitussiirto BIC:n jäseniltä BIC:lle ja rahoitussiirrot BIC:n jäseniltä hankkeiden edunsaajille) sekä maansa lainsäädäntöä ja tavanomaisia kirjanpitokäytäntöjään. BIC vastaa jatkossakin saatujen rahoitusosuuksien kokonaismäärän ilmoittamisesta.

3.9 BBI-yhteisyrityksen avustussopimusmalliin tehdään tarvittavat muutokset. On syytä huomata, että tarkasteltavana olevalla asetusmuutoksella ei ole vaikutuksia perusoikeuksien suojeluun eikä myöskään talousarvioon. Määrärahojen leikkaamisen arvioidaan vaikuttavan lähinnä korkeakouluihin ja asianomaisiin pk-yrityksiin, koska unionin rahoitusosuus on varattu ensisijaisesti tutkimus- ja innovointitoimiin.

3.10 Muutosasetus on kaikilta osiltaan velvoittava, ja sitä sovelletaan sellaisenaan kaikissa jäsenvaltioissa. Selittäviä asiakirjoja ei vaadita.

Bryssel 27. huhtikuuta 2017.

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Georges DASSIS*
